

Насамперед варто акцентувати увагу на основних нововведеннях Податкового кодексу України та очікуваних результатах від його запровадження. Податковий кодекс сприяє забезпеченню стабільності податкового законодавства, усуненню прогалини та протиріч чинного податкового законодавства, встановленню рівноправних відносин між платниками податків і податковими органами.

Таким чином, з прийняттям Податкового кодексу, на мою думку, можна досягти забезпечення високої якості та ефективності податкового контролю, а саме: оптимізувати процедуру контролю, здійснювати ефективний нагляд за роботою податкових органів, усунути існуючі в законодавчо-нормативній базі неточності та суперечності.

Література.

1. Жарко Р.П. Обґрунтування функції податків на сучасному етапі розвитку продуктивних сил / Р.П. Жарко // Фінанси України. – 2007. – № 6. – С. 96-99.
2. Іванов Ю.Б. Методика оцінки ефекту від запровадження податкових пільг з податку на прибуток підприємств / Ю.Б. Іванов, Г.В. Комарова // Економіка розвитку. – 2008. – № 3 (47). – С. 79-84.
3. Колесник В.В. Критерии налоговой поддержки инвестиций / В.В. Колесник // Фінансові ринки та інститути : міжнар. науково-практичн. конф., 7-8 грудня 2007 р. : тези допов. – Х., 2007. – Том II. – С. 64-68.
4. Податковий кодекс України № 2856-VI (2856-17) від 23.12.2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

СТРЕЛКА Ю.Ю., ЛЯХ Б.М.*

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

ЧИ ПОТРІБНИЙ УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВІ

Дискусії відносно доцільності та можливого практичного розподілу обліку на фінансовий і управлінський в нашій країні залишаються актуальними ось уже дуже довгий час. Науковці, практики, консультанти та керівники підприємств розділились на два табори: ті що за такий розподіл та проти. І в той же час, доки спеціалісти дискутують відносно предмету та методів управлінського обліку, ця нова сфера діяльності все більше зацікавляє управлінців та власників великих підприємств, і особливо представників іноземного бізнесу. Ось і ми вирішили порозмірковувати, чи потрібний розподіл на фінансовий та управлінський облік.

Традиційний бухгалтерський облік в даний час, в сучасних умовах та режимі постійних змін не повністю задовольняє потреб управлінської ланки суб'єкта господарювання. На нашу думку, для успішного і оперативного керівництва підприємством необхідна інформація, яка, на жаль, у фінансовому обліку відсутня або ж черговим змінами підтягнута під податкове законодавство. Тому, поступово виникає новий напрямок діяльності фінансових працівників, який являє собою синтез обліку, калькуляції, аналізу та прогнозування.

Дослідження питань теорії і практики організації системи управлінського обліку в Україні проводять такі науковці, як: І. Белоусова, Л. Гнилицька, Л.В. Нападовська, М.С. Пушкар, Л.К. Сук та інші. Проте, поряд із важливими науковими результатами щодо методики і організації управлінського обліку все ще залишаються невирішеними проблеми в основному його практичного використання.

На даному етапі на більшості підприємств України управлінський облік ще не сформувався як цілісна система збору, аналізу, інтерпретації і представлення корисної інформації менеджерам підприємства з метою прийняття на її основі оперативних, тактичних та стратегічних рішень.

* Науковий керівник – Полівана Л.А., к.е.н., доцент

Відсутня єдина методична база формулювання управлінського обліку як системи. Приведене поняття в законі «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» – «Управлінський (внутрішньогосподарський) облік – це система обробки та підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів в процесі управління підприємством», є вузько орієнтованим і не відображує справжню його сутність [1].

Основною метою управлінського обліку є орієнтація управлінського процесу на досягнення цілей, визначених для підприємства, забезпечення управлінського апарату оперативною, достовірною та максимально повною, інтегрованою інформацією для прийняття раціональних рішень [2, с.17].

Управлінський облік призначений для розв'язання таких основних задач:

- забезпечення керівництва підприємства інформацією про те, якими будуть консолідовані результати бізнесу (включаючи безліч юридичних осіб і структурних підрозділів);
- відображення результатів роботи окремих напрямків (ними можуть бути види діяльності, групи товарів або інші елементи залежно від специфіки бізнесу) незалежно від того, як ці напрямки розподілені між юридичними особами, що входять у бізнес;
- відображення результатів роботи структурних підрозділів, якими можуть бути відділи, цехи, юридичні особи;
- здійснення контролю за витратами шляхом їх обліку по видах і центрах витрат;
- нагромадження статистики про доходи і витрати підприємства у визначеному розрізі і виявлення загальних тенденцій;
- здійснення планування і контролю виконання бюджету як окремими центрами витрат, так і бізнесом у цілому, включаючи сукупність юридичних осіб;
- ведення оперативного обліку розрахунків з окремими контрагентами, взаєморозрахунків між власними юридичними особами [3, с. 24].

Створення цінності в системі управлінського обліку – це і є «виробництво» ключової інформації, яка забезпечує конкурентні переваги будь-якому підприємству. В сучасному розумінні в терміні «управлінський облік» все більше наголос робиться на слові «управлінський», оскільки, на нашу думку, організація і методика цього виду обліку направлена на всі рішення саме управлінських задач. Ми вважаємо, що виникнення та існування управлінського обліку обумовлені конкретною метою – допомогти внутрішнім користувачам приймати більш обґрунтовані рішення.

Традиційні підходи до поняття того, що система обліку повинна включати лише внутрішню інформацію, а діяльність розглядається як одна головна стаття витрат підприємства на сьогоднішній день є неприпустимими. На нашу думку, система вітчизняного обліку повинна бути орієнтована не лише на виробництво, а й на ринок. Мислення, зорієнтоване на продукцію, повинно змінюватися на мислення, зорієнтоване на вирішення проблем клієнтів.

Управлінський бухгалтерський облік спрямований на формування інформації для прийняття управлінських рішень внутрішнім користувачам. Він не регулюється загальноприйнятими принципами та організується підприємством самостійно. Більшість даних управлінського обліку є комерційною таємницею, оскільки вони відображають стратегію і тактику підприємства в умовах конкуренції. Тому саме менеджери підприємства є користувачами управлінської інформації.

Ми думаємо, що важливу роль відіграє управлінський облік при вирішенні завдань прогнозного характеру: про рентабельність нових видів продукції; визначення очікуваного доходу від запланованих господарських заходів; оцінки ефективності нових інвестицій; прийняття рішень в умовах використання обмежених ресурсів, а також рішень типу «купувати чи виробляти» тощо.

Управлінський облік, будучи продовженням фінансового обліку, має з ним реальний, справжній взаємозв'язок і певні відмінності [4, с.12]. Управлінський облік – відображення в зручній формі фінансово-господарської діяльності підприємства в ході виконання плану. Він орієнтований на внутрішніх користувачів інформації, на відміну від бухгалтерського. Проте, не дивлячись на відмінності між фінансовим і управлінським обліком, існує подібність (схожість), котра проявляється через елементи методу, об'єкти обліку і єдність вихідної інформації.

Підприємство може самостійно розробляти систему і форми внутрішньогосподарського управлінського обліку, а також звітності і контролю господарських операцій. Отже, неможливо визначити чіткий порядок організації управлінського обліку на кожне підприємство, однак можна визначити цілу низку факторів, які впливають на його побудову, а також визначити загальні принципи організації обліку для управлінських потреб.

Організація бухгалтерського управлінського обліку на підприємстві передбачає три етапи: методологічний; технічний; організаційний.

Методологічний етап передбачає вибір моделі управлінського обліку. Так, в залежності від мети управлінського обліку, визначаються об'єкти та методи обліку витрат, а також елементи бухгалтерського обліку, які можуть служити для формування інформації необхідної для прийняття управлінських рішень.

На технічному етапі обираються регістри аналітичного обліку та форми внутрішньої звітності. Також доцільно було б на даному етапі визначити напрямки руху інформації в середині підприємства.

Організаційний етап передбачає розподіл обов'язків між працівниками в системі управлінського обліку.

Основні переваги підприємств, на яких запроваджено управлінський облік:

– досягнення прозорості при формуванні собівартості продукції та оптимізації асортименту продукції, що дало змогу поступово збільшити частку найвигідніших видів продукції в продуктовому портфелі;

– формування гнучкої цінової політики, вигідної не лише підприємству, а й покупцям;

– оцінка з точки зору ефективності витрат за всіма видами продукції, функціями, процесами, проектами, відповідальними особами, регіонами. А отже, підвищення ефективності контролю та управління.

Таким чином, можна констатувати, що реорганізація системи управління виробничою діяльністю підприємства завдяки впровадженню системи управлінського обліку відкриває принципово нові можливості для українських підприємств і дає змогу не тільки одержувати інформацію про виробничі процеси, але й оперативно використовувати її при прийнятті управлінських рішень. Управлінський облік є ефективним інструментом управління, тому що створює конкурентні переваги в ринковому середовищі, а саме забезпечує підприємство ключовою інформацією.

Отже, на нашу думку, впровадження управлінського обліку в діяльності підприємства є необхідною умовою його успішної роботи, створення оптимальної ринкової інфраструктури, виживання підприємства в умовах вільної конкуренції та зростання їх економічного потенціалу.

Література.

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. №996-XI (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua>.
2. Нападовська Л.В. Управлінський облік. [Підручник] / Л.В. Нападовська – К.: Книга, 2004. – 544 с.
3. Гнилицька Л. Прийняття управлінських рішень на основі обліку інформації системи «директ-костинг» // Л. Гнилицька / Бухгалтерський облік і аудит. – 2007. – № 3. – С. 24-27.
4. Белоусова І. Роль управлінського обліку / І. Белоусова // Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. – № 4. – С. 34-36.
5. Голов С.Ф. Проблеми та перспективи реформування бухгалтерського обліку в Україні / С.Ф. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2000. – № 11. – С. 15-23.
6. Пушкар М.С. Розробка системи обліку: [Навчальний посібник] / М.С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 198 с.
7. Сук Л.К. Організація бухгалтерського обліку: [Підручник] / Л.К. Сук, П.Л. Сук. – К.: Каравела, 2009. – 624 с.

